

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

هزینه‌های عمومی بخش سلامت (نگاهی دقیق‌تر به روندهای جهانی)

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

دیسرنانژ دیده‌بانی سلامت

حق معنوی این اثر متعلق به مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی مؤسسه فعالیت بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به کارگیری ظرفیت‌های دانشی بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ و با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت؛ مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات بپردازد؛ از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شود و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

تهران، بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی، خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، جمهوری اسلامی ایران

nihr.tums.ac.ir

هزینه‌های عمومی بخش سلامت در کشورهای با سطح درآمد متفاوت در سال‌های ۲۰۰۰ و ۲۰۱۶ میلادی

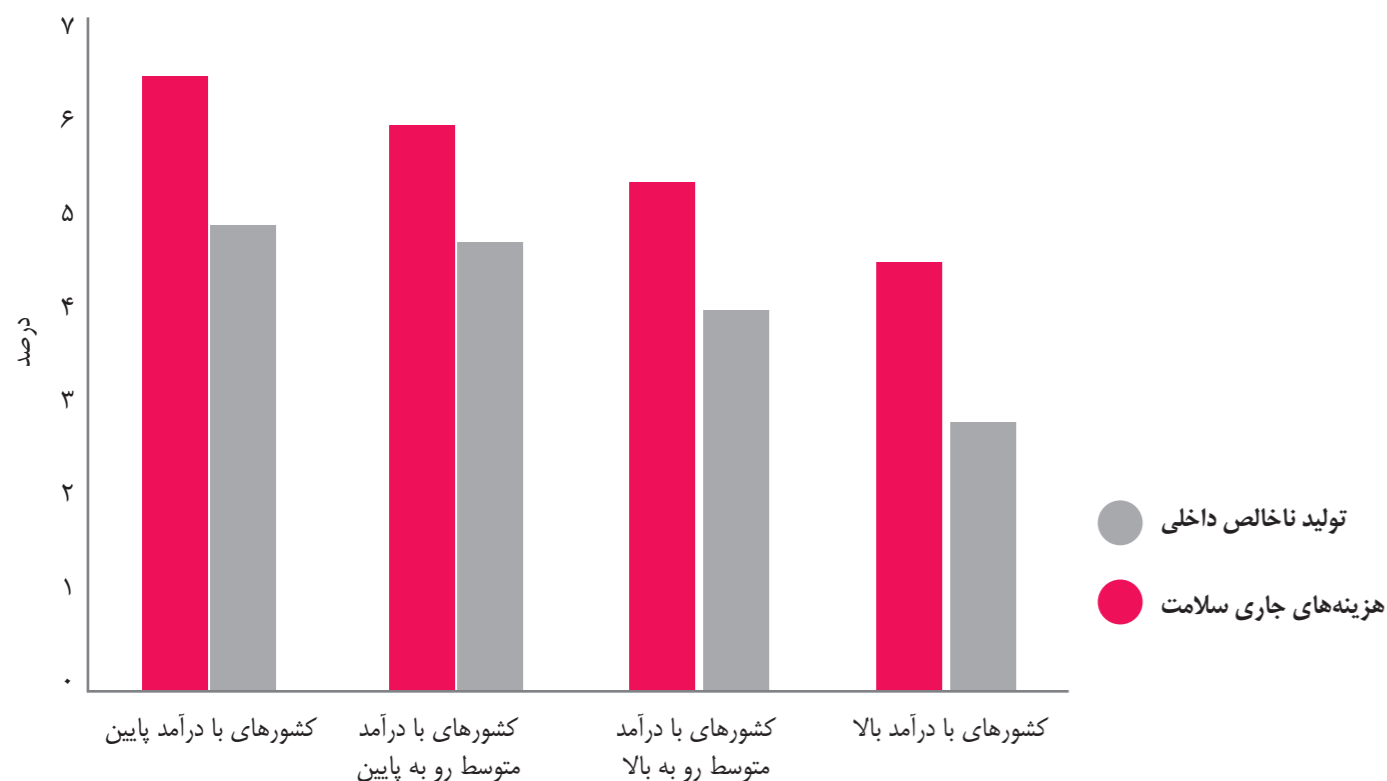
سال	گروه درآمدی کشور	سرانه هزینه‌های عمومی سلامت		سهم هزینه‌های عمومی سلامت از تولید ناخالص داخلی		سهم هزینه‌های عمومی سلامت از تولید ناخالص داخلی		سهم هزینه‌های عمومی سلامت از تولید ناخالص داخلی	
		۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶
بر اساس دلار ثابت سال ۲۰۱۶ میلادی									
درصد									
۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰	۲۰۱۶	۲۰۰۰
۶۲۶	۴۸۷	۹	۷	۱/۵	۱/۵	۶/۸	۷/۹	۲۳/۶	۲۰/۴
۲۰۴۰۷	۱۰۴۶۵	۵۸	۳۰	۲/۳	۱/۸	۸/۳	۷/۶	۲۸/۰	۲۴/۶
۷۰۰۵۸	۴۰۳۸۱	۲۶۷	۱۳۲	۳/۷	۲/۹	۱۲/۲	۱۰/۳	۳۱/۴	۲۹/۱
۳۳۰۹۵۱	۲۸۶۴۹	۲۰۲۵۷	۱۰۳۵۷	۶/۱	۴/۵	۱۴/۹	۱۱/۶	۴۱/۲	۳۸/۱

* ایران در این گروه قرار دارد.

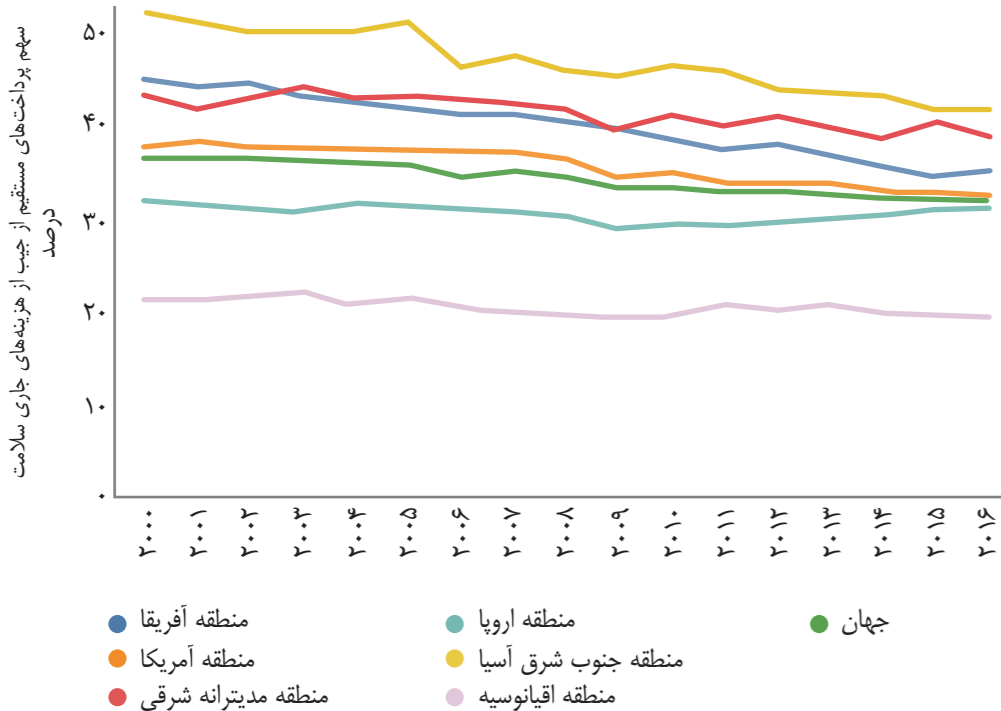
نتیجه‌گیری

- سلامت در اغلب کشورهای جهان در اولویت بالا برای هزینه‌ها نیست و در کشورهای با تولید ناخالص داخلی بالا دارند سهم هزینه‌های سلامت بالاتر است.
- سهم هزینه‌های مراقبت‌های اولیه سلامت در سراسر دنیا نیاز به توجه جدی دارند.

میانگین نرخ رشد واقعی هزینه‌های سلامت و تولید ناخالص داخلی براساس گروه‌های درآمدی کشورها، از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ میلادی

سهم پرداخت‌های مستقیم از جیب از هزینه‌های جاری سلامت در تقسیم‌بندی منطقه‌ای سازمان جهانی بهداشت در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ میلادی

بیش از **۸۰ درصد** مردم دنیا در کشورهای کم درآمد و درآمد متوسط زندگی می‌کنند، اما تنها **۲۰ درصد** از هزینه‌های سلامت جهانی در سال ۲۰۱۶ میلادی را شامل می‌شوند.

۸۰ درصد جمعیت

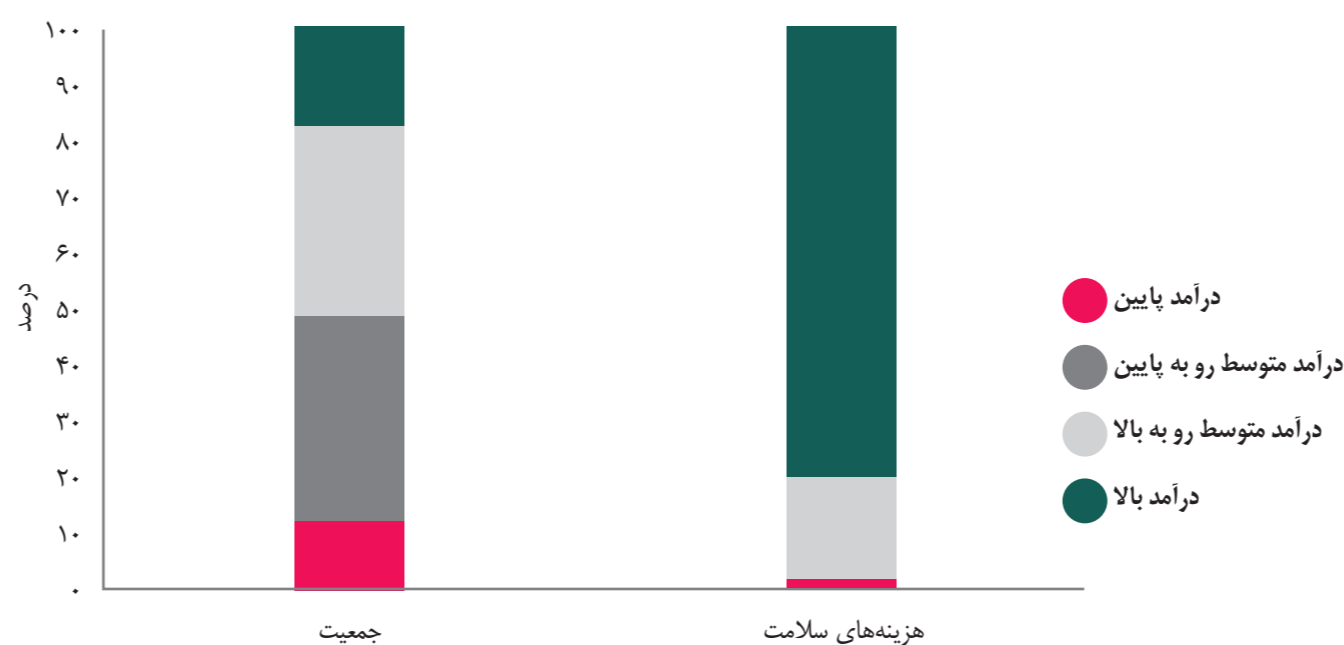
۲۰ درصد هزینه‌های سلامت

۲۰ درصد جمعیت

۸۰ درصد هزینه‌های سلامت

سهم جمعیت و هزینه سلامت براساس گروه درآمدی کشورها در سال ۲۰۱۶ میلادی

هزینه‌های عمومی بخش سلامت (نگاهی دقیق‌تر به روندهای جهانی)

پیام اصلی

- هزینه‌های سلامت در کشورهای با درآمد کم و درآمد متوسط با سرعت بیشتری در حال **افزایش** می‌باشد.
- با این که بیش از **۸۰ درصد** مردم دنیا در کشورهای کم درآمد و درآمد متوسط زندگی می‌کنند، اما تنها **۲۰ درصد** از هزینه‌های سلامت جهانی در سال ۲۰۱۶ میلادی را شامل می‌شوند.
- اتکا به پرداخت از جیب به‌عنوان منبع تأمین هزینه‌های جاری سلامت به‌تدریج در سراسر مناطق سازمان جهانی بهداشت در حال **کاهش** می‌باشد.

روند جهانی هزینه‌های سلامت، تغییر در بودجه خدمات سلامت در جهان را تأیید می‌کند.

- کل هزینه‌های بخش سلامت سریع‌تر از تولید ناخالص داخلی کشورها رشد می‌کند و این افزایش، در کشورهای با درآمد کم و متوسط (به‌طور متوسط ۶ درصد) بیشتر از کشورهای با درآمد بالا (حدود ۴ درصد) می‌باشد؛
- بخش کمی از تأمین منابع نظام سلامت از پرداخت از جیب خانوارها و بیشتر از طریق بودجه‌های تجمعی، به‌ویژه از منابع عمومی داخلی است؛
- سهم کمک‌های خارجی، کمتر از یک درصد هزینه‌های سلامت جهانی را شامل می‌شود. این سهم در کشورهای با درآمد متوسط در حال کاهش بوده، اما در کشورهای کم درآمد روبه افزایش است.

بودجه‌های عمومی بخش سلامت برای دستیابی پوشش همگانی سلامت مهم است. ولیکن روند مشخصی برای افزایش اولویت سلامت برای دولت‌ها وجود ندارد.

- در سطح جهانی، مقدار بودجه‌های عمومی بخش سلامت با افزایش درآمد کشورها افزایش یافته است، اما کشورهای کم درآمد در این زمینه عقب مانده‌اند؛
- در کشورهای با درآمد متوسط، سرانه بودجه‌های دولتی بخش سلامت از سال ۲۰۰۰ میلادی به‌طور متوسط دو برابر شده است همچنین این کشورها، اتکای کمتری به کمک‌های خارجی دارند؛
- در کشورهای با درآمد بالا حتی پس از بحران اقتصادی سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸ میلادی، مقادیر تخصیص بودجه به بخش سلامت افزایش یافته است.

پایش هزینه‌های صرف شده برای مراقبت‌های اولیه سلامت برای ردیابی هزینه‌های سلامت است.

- کشورهای با درآمد پایین و متوسط، بیش از نیمی از هزینه‌های سلامت را به مراقبت‌های اولیه سلامت اختصاص می‌دهند؛
- بودجه‌های عمومی کمتر از ۴۰ درصد هزینه‌های بخش مراقبت‌های اولیه سلامت را پوشش می‌دهند.

سهم کمک‌های خارجی و بودجه‌های عمومی داخلی برای بیماری‌ها و مداخلات متفاوت است.

- در کشورهای دریافت‌کننده کمک‌های خارجی، ۴۶ درصد از کمک‌های خارجی و ۲۰ درصد از هزینه‌های عمومی سلامت برای مبارزه با ایدز، مالاریا و سل هزینه می‌شود؛
- کمک‌های خارجی برای مبارزه با ایدز ارتباط شفاف با شیوع بیماری در کشور یا سطح درآمد ملی ندارد؛
- در اکثریت کشورهای با درآمد پایین هزینه‌های واکسیناسیون همچنان به‌شدت متکی بر کمک‌های خارجی است.

عملکرد بودجه‌های عمومی سلامت می‌تواند بهبود یابد.

- پوشش خدمات سلامت نسبت به سهم بودجه‌های عمومی از کل هزینه‌های سلامت بیشتر وابسته به درآمد کشور است؛
- افزایش سهم بودجه‌های عمومی از کل هزینه‌های سلامت همیشه برابری در دسترسی به خدمات سلامت را بهبود نمی‌دهد؛
- افزایش بودجه‌های عمومی در یک نظام سلامت موجب بهبود حفاظت مالی افراد در برابر هزینه‌های سلامت می‌شود.

معرفی گزاره برگ
نوشتار تک برگ برای ارائه اطلاعات در چارچوبی است که نکات کلیدی در آن برجسته شده است.

در پاسخ به چه پرسش‌هایی تدوین شده است؟

این گزاره‌برگ به‌دنبال درخواست دفتر روابط بین‌الملل وزارت بهداشت برای ارائه در سطح وزارت بهداشت (مدیران ارشد) تدوین شده است.

شامل چه مواردی است؟

منبع این گزاره برگ گزارش منتشر شده توسط سازمان جهانی بهداشت با عنوان Public spending on health: a closer look at global trends می‌باشد.

شامل چه مواردی نیست؟

در این گزاره برگ از اطلاعات مستندات و داده‌های کشوری موجود در ایران و نتایج سایر گزارش‌ها استفاده نشده است.

فهرست گزاره برگ شامل چه مواردی است؟

- روند هزینه‌های سلامت در دنیا و بودجه‌های مربوط به حوزه سلامت؛
- منابع هزینه‌های سلامت؛
- شاخص‌های هزینه‌ای.

